

Implementering af kunstig intelligens i almen praksis: udfordringer og muligheder

Kunstig intelligens er ved at finde vej til almen praksis. Det er vigtigt, at lægerne sammen træffer beslutninger om brugen og adresserer fælles udfordringer.

Kunstig intelligens, artificial intelligence (AI), får et stadigt større fokus inden for sundhedssektoren, ikke mindst i almen praksis. Så vidt PLO er bekendt, har de første 10 leverandører af AI-løsninger til transkribering og journalføring allerede meldt deres ankomst med ønske om at sælge løsninger til klinikkerne i almen praksis. Det er en ekstrem udvikling, da almen praksis har været vant til, at de samme leverandører af lægepraksissystemer har domineret markedet igennem de seneste 20 år.

Det er afgørende, at de praktiserende læger sammen træffer velovervejede beslutninger om brugen af AI-løsninger, og hvordan reguleringen skal foregå. Ellers står den enkelte kli-

nikejer med ansvaret uden reel mulighed for indflydelse på løsninger, der får afgørende betydning for deres dagligdag.

Anvendelsen af AI (bredt set og dækkende for en lang række forskellige teknologier) i almen praksis bringer potentielt mange fordele med sig til arbejdsdagen for de praktiserende læger, men der er også betydelige udfordringer, som vi bør adressere sammen.

Kan revolutionere arbejdet

AI har potentiale til at revolutionere det daglige arbejde i almen praksis. Nogle af de positive effekter, der fremhæves (men med fortsat manglende dokumentation), er f.eks. tidsbesparelser ved automatisering af tidskrævende opgaver som journalføring, attestarbejde og resuméer, hvilket frigør tid til direkte patientkontakt. Her ser vi allerede en lang række AI-baserede systemer hjælpe med at udfylde journalnotater, mens lægen koncentrerer sig om samtalen med patienten.

Løsningerne har potentiale til både at forbedre patientsikkerheden, effektiviteten i almen praksis og bidra-

ge til at forbedre trivslen blandt lægerne, fordi de potentielt får mere tid til at fokusere på deres kerneopgave – kontakten med patienten.

Men AI-løsninger introducerer også en række udfordringer, som de praktiserende læger bliver nødt til at adressere i fællesskab, for at sikre at klinikkeren står stærkest muligt over for de virksomheder, der skal levere fremtidens vigtige digitale løsninger. Det er digitale løsninger som, medmindre vi formår at stille de rigtige krav, vil være dybt afhængige af særligt amerikanske tech-virksomheder som f.eks. Microsoft, Google og Amazon, der leverer indmaden og infrastrukturen til de AI-løsninger, vi ser på markedet i dag.

Komplekse juridiske krav

Anvendelsen af AI i almen praksis indebærer komplekse juridiske krav, herunder GDPR, MDR og sundhedslovgivning. Det er afgørende, at klinikkerne forstår disse rammer for at beskytte patienternes data.

Det er særligt vigtigt at overveje, hvordan AI-løsningerne tilpasses den praktiske hverdag i almen praksis.

Foto: Colourbox

Træning af disse systemer bør ske med det udgangspunkt, at de skal fungere i den virkelighed, hvor praktiserende læger arbejder. Dette rejser spørgsmål om ejerskab til data, patienternes rettigheder og de etiske implikationer af at anvende sundhedsoplysninger. Hvad angår træning af AI-modeller, er hverken juraen eller de etiske problematikker håndteret.

De praktiserende læger skal stille krav til afprøvninger og grundige evalueringer af løsningerne. Vi kender alle sammen fænomenet med fartblindhed, fordi vi enten har kørt for lang tid i bilen eller kører i en topmoderne, støjsvag og perfekt affjedret bil, der gør os uopmærksomme på, hvad der egentlig står på speedometeret. Det samme fænomen kan forekomme med digitale løsninger, hvor vi stoler blindt på teknologien. I den bedste af alle verdener har lægen tid og overskud til at vurdere, måske endda efterprøve, om AI-løsningerne leverer indhold af en høj kvalitet. Men de praktiserende læger har dagligt i gennemsnit 50 kontakter fordelt på forskellige kontaktformer, hvor hastighed og kompleksitet meget hurtigt kan betyde, at man stoler blindt på teknologien. Det er velkendt, at AI-løsninger kan være påvirket af bias i de data, de er trænet på. Det kan føre

til diskrimination, hvis ikke der er et fokus på etisk træning og evaluering af systemerne.

Det er derfor vigtigt at opretholde en sund skeptisk tilgang, for at sikre at AI ikke erstatter klinisk vurdering.

En fælles tilgang

Et andet centralt aspekt er omkostningerne ved anskaffelse og implementering af løsningerne. Finder vi ikke en fælles tilgang, eksempelvis via fælles udbud, indkøb og løbende konkurrenceudsættelse, vil udgifterne ved at købe AI-løsninger blive meget høje i takt med at flere og flere arbejds gange vil skulle understøttes af AI-teknologi. Det bør derfor være helt afgørende for de praktiserende læger at finde sammen om netop dette område i en fælles organisering.

PLO's bestyrelse planlægger i 2025 en række nye initiativer på AI-området, herunder flere pilotprojekter, som er relateret til journalføring, attester og patientresumé. Disse projekter har til formål at indsamle viden om den praktiske anvendelse af AI og bidrage til, at vi får skabt de rigtige rammer for, hvordan AI kan implementeres sikkert og effektivt i almen praksis. PLO forventer således at kunne bistå de praktiserende læger på AI-området i fremtiden. Men der skal træffes sto-

re beslutninger i fællesskab om, hvordan den praktiske forvaltning skal foregå for fremtiden, så vi sikrer en gennemsigtig styring og finansiering af fremtidens AI-løsninger, da de nye løsninger ikke kommer gratis.

Mange praktiserende læger er ivrige for at komme i gang med AI, og det er forståeligt. Desværre er det endnu ikke muligt for PLO at bistå det enkelte medlem med de nødvendige juridiske afklaringer.

Almen praksis går en spændende tid i møde, og der arbejdes intenst med området i PLO, selvom man ikke er i mål endnu.

PLO og DSAM samarbejder tæt om udviklingen af IT i almen praksis med basis i PLO's Digitaliseringsudvalg, hvor DSAM har en vigtig stemme. Ud over AI som fælles udfordring er deling af patientdata en anden stor opgave, hvor de to organisationer er helt afhængige af hinanden for at sikre, at vi kommer godt i mål.

Vil du vide mere?

Du kan læse mere om PLO's indsats på AI-området i PLO'orienteringen fra januar 2025. Der vil blive oprettet en side på PLO's hjemmeside, hvor information om PLO's indsats løbende vil blive opdateret. Mere herom i kommende PLO'orienteringer. //